

1. Sygn. akt I C 731/21

1 **WYROK**

2 **W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 15 lutego 2022 r.

Sąd Rejonowy w Tczewie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Marek Rafałko

Protokolant: Kamila Niedziałkowska

po rozpoznaniu w dniu 15 lutego 2022 r. w Tczewie

na rozprawie

sprawy z powództwa Banku (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko J. D.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 56.676,56 zł (pięćdziesiąt sześć tysięcy sześćset siedemdziesiąt sześć złotych 56/100) wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP, nie wyższymi niż odsetki maksymalne za opóźnienie, liczonymi od kwoty 53.095,82 zł (pięćdziesiąt trzy tysiące dziewięćdziesiąt pięć złotych 82/100) za okres od dnia 20 maja 2021 r. do dnia zapłaty;

2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda kwotę 8.251 (osiem tysięcy dwieście pięćdziesiąt jeden) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty.

Sygn. akt C 731/21

UZASADNIENIE

W dniu 13 sierpnia 2021 r. Sąd Rejonowy Lublin Zachód w Lublinie w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 764635/21 wydał postanowienie o umorzeniu postanowienia wobec skutecznego wniesienia sprzeciwu i utraty mocy nakazu zapłaty z dnia 8 czerwca 2021 r.

Powód Bank (...) S.A. wniósł przeciwko J. D. pozew o zapłatę kwoty 56.676,56 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości zmiennej stopy procentowej stanowiącej czterokrotność stopy lombardowej NBP, wynoszące na dzień wniesienia pozwu 2% w stosunku rocznym z ograniczeniem do odsetek maksymalnych za opóźnienie, naliczanymi od kwoty 53.095,82 zł od dnia 20 maja 2021 r. do dnia zapłaty. Domagał się także zasądzenia na swoją rzecz od strony pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa, według norm prawem przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że w dniu 17 stycznia 2019 r. strony zawarły umowę pożyczki gotówkowej nr (...), na podstawie której pozwany zobowiązany był do zwrotu kwoty 74.672,02 zł płatnej w 96 ratach po 1.055,23 zł za wyjątkiem raty wyrównawczej, począwszy od marca 2019 r.

Powód w związku z opóźnieniem w spłacie, pismem z dnia 16 listopada 2020 r. wezwał pozwanego do spłaty zadłużenia przeterminowanego, powyższe jednak nie przyniosło oczekiwanego rezultatu. W piśmie z dnia 24 lutego 2021 r. powód

zawarł kierowane do J. D. wypowiedzenie ww. umowy, jednakże pomimo upływu terminu wypowiedzenia, pozwany nie dokonał spłaty zobowiązania względem pożyczkodawcy.

Powód wskazał, że na wartość roszczenia składają się następujące kwoty:

- należność główna 53.095,82 zł;
- odsetki umowne naliczone od należności głównej od dnia 11 lipca 2020 r. do 18 kwietnia 2021 r. w kwocie 3.458,25 zł;
- odsetki przeterminowane naliczone od należności głównej za okres od 12 sierpnia 2020r. do 19 maja 2021 r. w kwocie 122,49 zł;
- dalsze odsetki za opóźnienie (przeterminowane), obliczane wg zmiennej stopy procentowej zgodnie z postanowieniami umowy.

Pozwany J. D. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w części ponad kwotę 33.402,62 zł oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania. Pozwany podniósł zarzut nieważności umowy pożyczki gotówkowej z dnia 17 stycznia 2019 r. w części dotyczących postanowień z §5 pkt 2 umowy pożyczki gotówkowej oraz §6 pkt 3 umowy pożyczki. Pozwany zakwestionował ważność postanowień dotyczących zobowiązania go do zapłaty prowizji w kwocie 2.996,35 zł oraz kredytowanej składki na ubezpieczenie w kwocie 16.696,85 zł. W ocenie pozwanego ww. opłaty są rażąco wygórowane.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany J. D. w dniu 17 stycznia 2019 r. zawarł z powodem umowę pożyczki gotówkowej nr (...).

(okoliczności bezsporne)

Treścią zawartej umowy pożyczki z dnia 17 stycznia 2019 r. strony ustaliły, iż całkowita kwota pożyczki wynosi 54.978,82 zł. Okres spłaty pożyczki wynosił 96 miesięcy, początek spłaty pożyczki ustalono na marzec 2019 r. Pożyczkobiorca zobowiązał się do spłaty zobowiązania w miesięcznych ratach ustalonych na kwotę po 1.055,23 zł, poza ostatnią ratą będącą ratą wyrównującą. Nominalne roczne oprocentowanie pożyczki wynosiło 7,990%. Rzeczywistą roczną stopę oprocentowania ustalono na 18,53%. Prowizja naliczona od całkowitej kwoty pożyczki stanowiła kwotę 2,996,35 zł. Całkowity koszt pożyczki w przypadku terminowego spłacenia pożyczki wyliczono na kwotę 47.257,93 zł. Pożyczkodawca złożył wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia na podstawie ogólnych warunków ubezpieczenia (...) oraz ogólnych warunków ubezpieczenia (...), które wspólnie stanowiły warunki ubezpieczenia (...). Treścią zawartej umowy pożyczkobiorca zobowiązany był także do pokrywania składki ubezpieczeniowej wynoszącej 16.696,85 zł.

Pozwany nie wywiązał się w pełni z zaciągniętego zobowiązania.

(dowód: umowa pożyczki gotówkowej nr (...)- k. 7-10, wyciąg z ksiąg bankowych Banku (...) S.A. w W.- k. 6-6v, regulamin kredytów i pożyczek udzielanych klientom indywidualnym przez bank (...) S.A.- k. 11-12v, taryfa składek- k. 13-13v, wyciągi łączne- płyta CD- k. 27, wniosek o zawarcie umowy ubezpieczenia- k. 53-54, certyfikat ubezpieczeniowy- k. 55, skorowidz- k. 56, warunki ubezpieczenia bezpieczna pożyczka- k. 56v-60, karta produktu- k. 61-63, opis transakcji- k. 64-65)

W dniu 16 listopada 2020 r. powód skierował do J. D. ostateczne wezwanie do zapłaty kwoty 4.142,85 zł w terminie 14 dni roboczych od doręczenia wezwania.

(dowód: ostateczne wezwanie do zapłaty- k. 14-14v, potwierdzenie odbioru- k. 15-15v)

Pismem z dnia 24 lutego 2021 r. powód dokonał względem pozwanego wypowiedzenia umowy rachunku bankowego nr (...). Termin wypowiedzenia określono na 30 dni od dnia doręczenia wypowiedzenia. Jednocześnie bank wezwał

zobowiązanego do spłaty całości zadłużenia określonego na kwotę 67.949,93 zł, w tym zadłużenia przeterminowanego w kwocie 7.269,99 zł.

(dowód: wypowiedzenie umowy pożyczki- k. 16-16v, potwierdzenie nadania przesyłki- k. 17-17v)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych do akt sprawy, albowiem ich autentyczność nie była kwestionowana przez żadną ze stron, ani nie wzbudziła wątpliwości Sądu.

Sąd zważył, co następuje:

Żądanie pozwu zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Podstawę prawną rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie stanowi przepis art. 720 § 1 k.c., w myśl którego przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Umowa pożyczki zobowiązuje zatem pożyczkodawcę do przeniesienia własności przedmiotu pożyczki na pożyczkobiorcę. Z kolei pożyczkobiorca po upływie określonego terminu jest zobowiązany zwrócić pożyczkodawcy otrzymane pieniądze/rzeczy, przy czym nie muszą to być te same pieniądze i te same rzeczy, o ile są zwracane w tej samej ilości i jakości (zob. szerz. Z. Gwalik, Komentarz do artykułu 720 Kodeksu cywilnego [w:] A. Kidyba, Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część szczególna, LEX 2010).

Regułą, jaka obowiązuje w dziedzinie prawa kontraktowego, jest zasada pacta sunt servanda. Prawidłowe zachowanie się dłużnika w wykonaniu zobowiązania polega na zadośćuczynieniu oczekiwaniom wierzyciela, którego uzasadnieniem jest istniejące między stronami zobowiązanie. Jeżeli dłużnik uchybia swoim obowiązkom, nie spełniając świadczenia lub spełniając je w sposób nienależyty, wierzyciel może podjąć kroki zmierzające do przymusowej realizacji świadczenia (Z. Gawlik, Komentarz do art. 471 Kodeksu cywilnego [w:] A. Kidyba (red.), Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część ogólna, LEX 2010).

W przedmiotowej sprawie niesporne jest, iż strony zawarły w dniu 17 stycznia 2019 r. umowę pożyczki. Na jej podstawie pozwany otrzymał kwotę 54.978,82 zł (całkowita kwota pożyczki).

Art. 481 § 1 K.c. przewiduje natomiast, że jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Pozwany nie kwestionował faktu zawarcia z pierwotnym wierzycielem umowy stanowiącej podstawę przedmiotowego powództwa. Jednakże w ocenie J. D. żądanie powoda określone treścią pozwu w zakresie ponad kwotę 33.402,62 zł jest nienależne. Powyższe pozwany wywodził w oparciu o ustalenie, że żądana zgodnie z treścią umowy prowizja i kwota składek na ubezpieczenie są nienależne i stanowią niedozwoloną klauzulę abuzywną.

W umowie zastrzeżono na rzecz strony powodowej pozaodsetkowe koszty kredytu w łącznej wysokości 19.693,20 zł (prowizja- 2996,35 zł, koszt ubezpieczenia spłaty pożyczki – 16.696,85 zł). W ocenie Sądu powyższe postanowienia umowne nie naruszają obowiązujących przepisów prawa regulujących kwestię pozaodsetkowych kosztów kredytu.

Wskazać w tym miejscu należy, że zgodnie z treścią art. 5 pkt 6a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U.2019.1083 t.j., zwanej dalej u.k.k.) pozaodsetkowe koszty kredytu konsumenckiego to wszystkie koszty, które konsument ponosi w związku z umową o kredyt konsumencki, z wyłączeniem odsetek. W myśl art. 5 pkt 7 u.k.k. całkowita kwota kredytu (pożyczki) to maksymalna kwota wszystkich środków pieniężnych nieobjętych kredytowanymi kosztami kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt (pożyczki)

Przepis art. 36a ust. 1 u.k.k. stanowi, iż maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu oblicza się według wzoru:

$MPKK \leq (K \times 25\%) + (K \times n / R \times 30\%)$, gdzie:

MPKK - maksymalna wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu,

K - całkowita kwota kredytu,

n - okres spłaty wyrażony w dniach,

R - liczba dni w roku.

Pozaodsetkowe koszty kredytu konsumenckiego w całym okresie kredytowania nie mogą być jednak wyższe od całkowitej kwoty kredytu (art. 36a ust. 2 u.k.k.). Pozaodsetkowe koszty kredytu wynikające z umowy o kredyt konsumencki nie należą się w części przekraczającej maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu obliczone w sposób określony w ust. 1 lub całkowitą kwotę kredytu (art. 36a ust. 3 u.k.k.).

W tym miejscu należy zauważyć, że umowa pożyczki z 17 stycznia 2019 r. została zawarta już pod rządami wyżej powołanej ustawy o kredycie konsumenckim regulującej w sposób szczegółowy tego typu umowy, w tym między innymi w obowiązującym jej obecnie brzmieniu w regulacji art. 36a ust 1, w którym w sposób jednoznaczny uregulowano limit pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego.

Mając na uwadze treść przywołanej regulacji ustawowej uznać należało, że maksymalna wysokość pozaodsetkowych kosztów pożyczki w realiach przedmiotowej sprawy – tj. w przypadku umowy zawieranej na 8 lat – jest kilkukrotnie wyższa od ustalonych pozaodsetkowych kosztów, którymi został obciążony pożyczkobiorca. Maksymalna – dopuszczalna zgodnie z obowiązującymi przepisami – wysokość pozaodsetkowych kosztów przedmiotowej pożyczki mogłaby bowiem być równa całkowitej kwocie kredytu (art. 36a ust. 2 u.k.k.) i wynosić 54.978,82 zł. Tymczasem zastrzeżono je w łącznej kwocie 19.693,20 zł, w tym prowizję w wysokości – 2.996,35 zł. Wysokość wskazanej przez pożyczkodawcę prowizji i kosztu ubezpieczenia w odniesieniu do okresu obowiązywania umowy, tj. 96 miesięcy, wskazuje, iż miesięcznie łącznie koszty te stanowiły kwotę 205,16 zł. Kwota samej prowizji nie może być uważana za nadmiernie wygórowaną. Należy mieć przy tym na uwadze fakt, iż pożyczkodawca z kwoty prowizji musi pokryć koszty wynagradzania pracowników oraz takich czynności jak m. in.: weryfikacja pożyczkobiorcy i jego zdolności kredytowo- pożyczkowej, przygotowanie umowy i monitorowanie spłaty zobowiązania. Kwota 2996,35 zł (stanowiąca 5% całkowitej kwoty pożyczki) nie może być uznana za sprzeczną z dobrymi obyczajami ani za naruszającą interesy konsumenta.

Odnośnie zaś do umowy ubezpieczenia Sąd zważył, iż powód przedstawił dokumenty potwierdzające zwrócenie się przez pozwanego z wnioskiem o zawarcie umowy ubezpieczenia, a następnie wyrażenie zgody na określone warunki dotyczące tego ubezpieczenia. Zatem należało przyjąć, iż strony skutecznie zawarły umowę ubezpieczenia. Pozwany nie zaferował żadnego dowodu, z którego mogłoby wynikać, iż ubezpieczyciel nie wywiązywał się z postanowień zawartej umowy. Tym samym nie podważył twierdzeń powoda, iż ochrona ubezpieczeniowa w okresie obowiązywania umowy pożyczki była rzeczywiście realizowana. W piśmie z 16 grudnia 2021 r. powód wyjaśnił również, iż po wypowiedzeniu umowy pożyczki ubezpieczyciel – zgodnie z postanowieniami umowy ubezpieczenia – zwrócił w dniu 19 kwietnia 2021 r. na rachunek pozwanego kwotę 12.033,98 zł. Powyższa kwota została zaliczona na poczet zadłużenia pozwanego. Pozwany okoliczności tej nie zaprzeczył.

Zgodnie z art. 385 § 1 kc za klauzule abuzywne mogą być uznane postanowienia umowy, które: 1) nie są uzgodnione indywidualnie; 2) kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami; 3) rażąco naruszają jego interesy; 4) nie są to postanowienia, które określają główne świadczenia stron, w tym wynagrodzenie, chyba że takie postanowienia byłyby sformułowane w sposób niejednoznaczny. Oceny, czy postanowienie umowne jest niedozwolone dokonuje się przy tym według stanu z chwili zawarcia umowy. Abuzywność kwestionowanych

postanowień umownych wiązać należy z ich treścią i charakterem, jaki miały one od początku nawiązania stosunku prawnego między stronami. W realiach niniejszej sprawy strony zawarły umowę pożyczki, w której wysokość pozaodsetkowych kosztów ustaliły w wysokości zgodnej z obowiązującymi przepisami prawa. Umowa zawarta została przy tym na okres 96 miesięcy, co tym bardziej uzasadnia ustalenie tych kosztów w wysokości wyższej niż minimalna. W przypadku kredytów udzielanych na dłuższy okres koszty operacyjne kredytodawcy (pożyczkodawcy) są bowiem zdecydowanie wyższe aniżeli w przypadku umów krótkoterminowych. Pozwany zawierając umowę pożyczki nie kwestionował jej postanowień dotyczących prowizji. Treść zawieranej przez strony umowy jest skonstruowana w sposób zrozumiały i czytelny. Pożyczkodawca wyodrębnił poszczególne kwoty wskazując jednocześnie podstawę ich naliczenia.

Sąd uznał, iż strona pozwana nie przedstawiała żadnych okoliczności, które pozwalałyby na uznanie, że obecnie kwestionowane postanowienia umowy z dnia 17 stycznia 2019 r. uznać można za sprzeczne z dobrymi obyczajami bądź też naruszającymi interesy pozwanego. Co istotne nie każde naruszenie interesów konsumenta sprawia, iż dana klauzula nabiera charakteru niedozwolonej klauzuli umownej. Naruszenie takie, aby mogło wywołać skutek wskazany w art. 385 (1) kc musi mieć bowiem charakter kwalifikowany, tj. rażący. Samo powoływanie się na status konsumenta nie może prowadzić do uzyskania przez niego korzyści kosztem przedsiębiorcy, w sytuacji gdy konkretne prawa i obowiązki konsumenta nie zostały ukształtowane w sposób rażąco naruszający jego interesy, nadto w sposób jasny i zrozumiały wynikają z treści zawartej przez strony umowy.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 720 k.c. w zw. z art. 481 § 1 k.c., orzeczono jak w punkcie pierwszym wyroku.

W pkt II. wyroku kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu. Pozwany przegrał proces w całości, zatem zobowiązany był do zwrotu kosztów poniesionych przez stronę powodową, na które złożyła się: opłata od pozwu w kwocie 2834 zł oraz koszt zastępstwa procesowego ustalony na kwotę 5.400 zł w oparciu o treść Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265 j.t.) i kwota opłaty od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.